

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Problematika vyučování katolického náboženství v 50. letech 20. století s přihlédnutím k situaci ve východních Čechách

Autor: Jan Weisbauer

Předložená diplomová práce pana Jan Weisbauera má vcelku jasný záměr, kterým je představení problematiky výuky náboženství v 50. letech minulého století, která se stala – fakticky již od převzetí moci komunisty – jedním z polí ideologického boje totalitní moci proti katolické církvi. Cílem bylo odcizení dalších generací katolické církvi – a v tom byli komunisté, jak víme, velmi úspěšní.

Formální a jazykové hledisko práce pomínu, nevidím zde žádný větší problém (výjimkou je například nevyřazená poznámka vedoucího práce na s. 13). Z hlediska struktury je rozdělena na čtyři kapitoly, z nichž jsou první dvě zaměřené obecně a druhé zužují téma na východní Čechy.

První dvě kapitoly jsou zpracovány na základě odborné literatury. První představuje „Nábožensko-politickou situaci v tehdejší Československu“ (zde parafrázuji název), přičemž zdaleka největší pozornost je věnována postupnému přebírání moci komunisty po 2. světové válce a mnohem menší samotným 50. letům (jak by se dalo očekávat vzhledem k názvu práce). Avšak dozvíme se zde hlavní důvody pro pronásledování církví a katolické církve především. Nepřehledná je zejména poslední část této kapitoly (1.6. Královéhradecká diecéze), která v sobě obsahuje informace spíše obecného charakteru, týkající se církevních tajemníků a jejich rolí – tento popis je užitečný v tom směru, že ve třetí kapitole s hlášeními církevních tajemníků autor pracuje, avšak netýká se pouze královéhradecké diecéze (nevysloveno zůstává, že autor ztotožňuje „východní Čechy“ s „královéhradeckou diecézí“).

Druhá kapitola popisuje jednak vývoj školství, resp. školského zákonodárství jako takového, avšak také jeho používání komunisty jakožto ideologického nástroje a odpor katolické církve proti tomu. Popis začíná již v polovině čtyřicátých let, tj. po válce, pokračuje pak chronologicky na jedenácti stranách až do počátku padesátých let. Padesátým letům jsou věnovány pouze strany tři.

Problematice vyučování náboženství v 50. letech, resp. snah komunistů po odcizení církve lidem, se věnuje autor ve třetí kapitole, a to na příkladu „kraje Hradec Králové“. Kriticky musím konstatovat, že autor zcela nejasně vymezuje, jakou oblastí se vlastně zabývá – až z textu se čtenář dozvídá, že vlastně sleduje krajskou

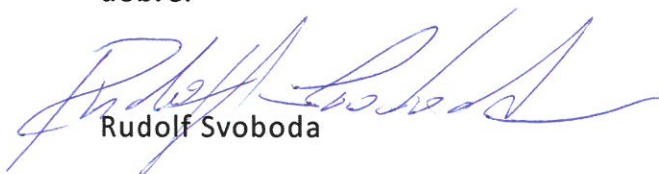
Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

a okresní strukturu, což nebylo zřejmé ani z úvodu, ani z předešlých kapitol. Autor pro tvorbu kapitoly čerpal především ze zápisů orgánů komunistické státní správy a církevních tajemníků. Předkládá nalezené informace v chronologickém sledu, bez větší snahy o širší zasazení do kontextu. Čtvrtá kapitola je poměrně nepřesně pojmenována „Zásahy státního aparátu vůči učitelům náboženství ve světle osobních svědectví“. Představuje – bez uvedení zdrojů! – pro diplomovou práci neadekvátně populárním (ve smyslu nereflektovaným) způsobem osobní svědectví jednoho člověka, který v té době vyučoval náboženství. Svědectví není bez zajímavosti, ale bez odborného komentáře a například zhodnocení ve vztahu k předešlým kapitolám zůstává jeho hodnota nevyužitá.

V závěru práce se autor pokouší o zhodnocení, přičemž je zřejmé, že plný potenciál zejména archivním materiálů, nedokázal využít.

Předloženou magisterskou práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnotit stupněm **dobře**.

Rudolf Svoboda

V Českých Budějovicích 18.5.2019